Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Nationalpark Skjoldungernes Land
v/ Søren Nielsen
Ledreborg Allé 2A
4320 Lejre

Naturbeskyttelse
J.nr. 2026 - 84134
Ref. FRHOD
Den 25. november 2026

Dispensation til at opføre et udendørs offentligt toilet inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning
Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens[1] § 15 til at opføre et udendørs offentligt toilet inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 1a Eskilsø, Selsø, Eskilsø 1, 4050 Skibby, i Frederikssund Kommune.

Afgørelse
Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages
Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen
Nationalpark Skjoldungernes Land søger på vegne af Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond om dispensation til at opføre et udendørs offentligt toilet på matr.nr. 1a Eskilsø, Selsø, Eskilsø 1, 4050 Skibby i Frederikssund Kommune inden for strandbeskyttelseslinjen.

Matriklen er en del af Nationalpark Skjoldungernes Land og hele øen er fredet område jf. reg.nr. 07692.00.

På figur 1 ses et kort over den ansøgte matrikel og det omkring liggende område.

På figur 2 ses en situationsplan over det ansøgte.

På figur 3 ses et billede af den ansøgte placering.

På figur 4 ses en illustration med mål af det ansøgte.

På figur 5 ses et billede af et tilsvarende udendørs offentligt toilet.

Det ansøgte udendørs offentlige toilet måler 1 x 1,2 x 2 meter (b x l x h).

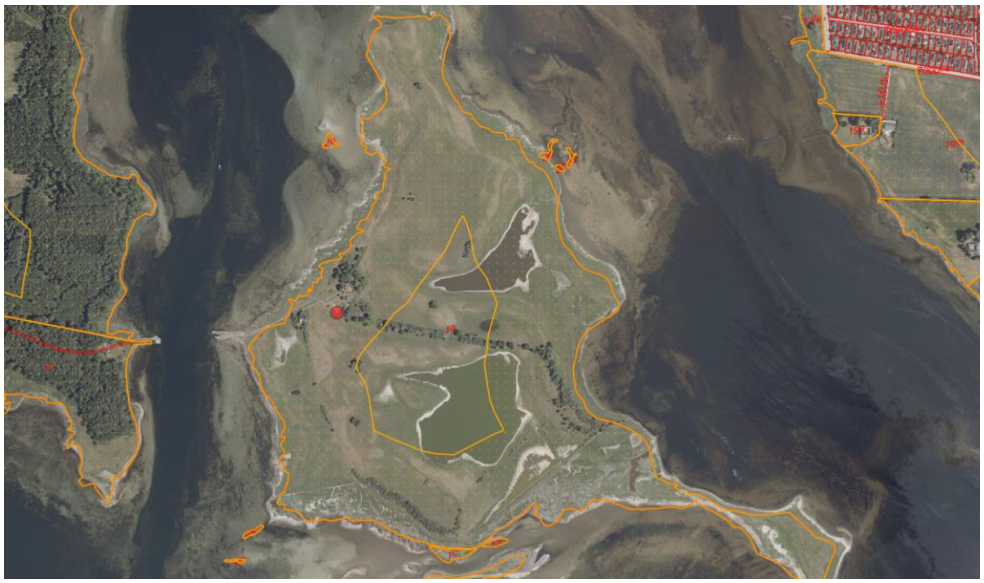

Fig. 1. Ortofoto 2026. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel. Den røde prik markerer den ansøgte placering på matriklen.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. Situationsplan over den ansøgte placering for udendørstoilettet.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. Billede af den ansøgte placering markeret med en gul cirkel.

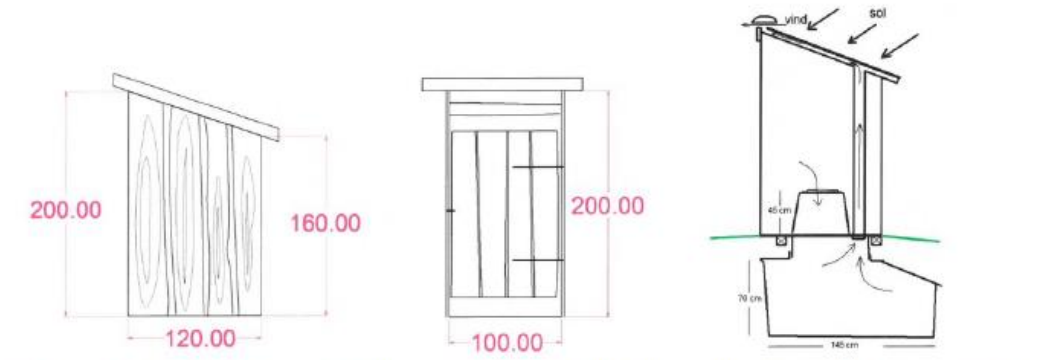

Et udendørs toilet med 1,2 m³ opsamlingstank. Solmult. *Bygget af FSC/PEFC certificeret træ og nedgravet plast tank*

Fig. 4. Tilsendt fra ansøger. Illustration af det ansøgte med mål.

Fig. 5. Tilsendt fra ansøger. Billede af tilsvarende toilet.

Ansøger oplyser følgende:
" Forhistorie
Eskilsø er ejet af Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond (Struckmann-fonden) beliggende midt i Roskilde Fjord, i Nationalpark Skjoldungernes land. Med det igangværende naturgenopretningsprojekt, hvor biodiversiteten styrkes og levevilkårene for fugle, padder, insekter og planter forbedres, forventes det at øen vil blive besøgt af væsentligt flere gæster end nu.
Naturgenopretningsprojektet er støttet af Den Danske Naturfond og gennemføres i et samarbejde mellem Struckmann-fonden, Frederikssund Kommune og Nationalpark Skjoldungernes Land. Fugleøen bliver hvert år besøgt af mange hundrede gæster. Ud over de mange fugle- og generelt naturinteresserede gæster er øens klosterruin fra 1130'erne også et yndet besøgssted. Derudover anløbes øens lille havn ofte af kajakker, kanoer og mindre sejl- og motorjoller der er på vej nord- eller sydover gennem Østskovrenden. I et samarbejde mellem Struckmann-fonden og Nationalpark Skjoldungernes Land, ansøges hermed om tilladelse til at opføre et udendørs offentligt toilet på Eskilsø.

Et udendørs toilet
Toilettet der ønskes opført, er et udendørs toilet i en uopvarmet, u-isoleret mindre træbygning med beton eller flisebund, der måler 1.0 x 1.2 meter, 2 meter højt. Toilettet har en 1,2 m3 opsamlingstank der er placeret umiddelbart under toilettet, under bygningen.
Toiletbygningen placeres umiddelbart op ad ladens sydøstligt ende, og kan således benyttes af de gæster der vil vandre på øens trampestier, men også af de gæster der blot anløber den lille havn.
Det ansøges hermed om tilladelse til at etablere dette offentlige toilet på øen."

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse
I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000
Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 120 og fuglebeskyttelsesområde nr. 105.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Hele Eskilø er omfattet af fuglebeskyttelsesområde, hvor hele øen er kortlagt som potentielle levesteder for tre arter af terner, dværgterne, fjordterne og havterne samt klyde, de fremgår alle af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag som ynglende fugle i moderat til høj tilstand. Efter gennemgang af offentlige databaser og på baggrund af et generelt kendskab til ynglefuglenes krav til foretrukne rastesteder, vurderer Kystdirektoratet, at området tæt ved bebyggelsen ikke har betydning for ynglefuglene på udpegningsgrundlaget.

Det ansøgte berører ingen arealer med habitatnatur, men er placeret ca. 100 meter fra strandeng i god tilstand. Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte ikke vil have en negativ påvirkning på naturtypen.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter og placeringen ved eksisterende bebyggelse. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter
På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter. På arter.dk er registreret i et 10 x 10 km kvadrat følgende bilag IV-arter; Marsvin, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Brunflagermus, Dværgflagermus, Skimmelflagermus, Troldflagermus, Markfirben og Mygblomst.

Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte hverken påvirker søer, vandløb eller havet. Kystdirektoratet vurderer derfor ikke, at det ansøgte vil påvirke de padder eller vandlevende pattedyr der måtte være i området.

Kystdirektoratet bemærker, at der hverken fældes træer eller fjernes gamle bygninger i forbindelse med det ansøgte. Kystdirektoratet vurderer derfor ikke, at det ansøgte vil påvirke de arter af flagermus der måtte være i området.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at den ansøgte placering på øen ved eksisterende bebyggelse er et potentielt yngle- eller rasteområde for markfirben. Der er i

vurderingen lagt vægt på, at markfirben foretrækker klitter og lignende, hvor der er løst sandjord at grave æg ned i, vegetationsfrie pletter man kan sole sig på, samt strukturer hvor man kan opsøge skygge, når det ellers bliver for varmt.

Kystdirektoratet bemærker, at mygblomst er gået markant tilbage i Danmark og aktuelt kun findes på få lokaliteter i Østjylland, på Fyn og Sjælland. Kystdirektoratet bemærker, at den registrerede observation af Mygblomst er beliggende 6,5 km fra den ansøgte placering. Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at arten ikke er at finde i det ansøgte område.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen
Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 – "kystloven" – at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

På baggrund af ansøgningsmaterialet er det Kystdirektoratets vurdering, at der er tale om en mindre toiletbygning, som tjener et offentlig formål til støtte for friluftslivet og som er frit tilgængelig for områdets besøgende. Kystdirektoratet vurderer således, at en dispensation til det ansøgte er i overensstemmelse med ovennævnte praksis. Kystdirektoratet har i afgørelse lagt vægt på, at udendørstoilettet placeres landværts eksisterende bebyggelse ved eksisterende trampesti. Kystdirektoratet vurderer på den baggrund, at der ikke er kystlandskabelige hensyn, der taler afgørende imod placeringen af udendørstoilettet på den ansøgte placering.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til at opføre et udendørs offentligt toilet.

Med venlig hilsen

Freja Holm Dahl
Naturbeskyttelse
24 37 58 46
frhod@mst.dk

Bilagsliste:
Bilag 1: Lovgrundlag
Bilag 2: Klagevejledning
Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Frederikssund Kommune, epost@frederikssund.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund, dnfrederikssund-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordsjælland v/ Poul Erik Pedersen, nordsjaelland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Frederikssund, frederikssund@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Fredningsnævnet for Nordsjælland, nordsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Nationalpark Skjoldungernes land, npskjold@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven
Af naturbeskyttelseslovens[2] § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse
Ifølge habitatbekendtgørelsen[3] skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.
[3] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Mygblomst (1903)
	Stellas mosskorpion (1936)	Eremit* (5380)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

(fra *Natura 2000-planen 2022-27*)